



הלוחם

ספטמבר 2010 תשע"א

בלי צנזורה

האלוף (מילי) עמירם לוי,
המשנה לראש המוסד
לשעבר, מדבר
על הכל • עמ' 26



1 בחיים

אורית מאור, מנהלת מועדון
ישלהבתי לפגועי ראש
ההלומי קרב, מספרת איך
הוא מחזיר לחיים נכים
קשים • עמ' 36



2 בחיים

מני גיא, חובש במג"ב,
טיפס חשוף על מגדל בעזה,
נפצע קשה והציל את צוות
החדשות של ערוץ 2 • עמ' 40



10

10 חדשות הארגון

26 מדבר ראיון נוקב עם האלוף (מיל') עמירם לוין, שמדבר חופשי על הצבא הישראלי אחרי 43 שנות כיבוש, על השירות ביחידות המיוחדות, על הסכסוך הפלסטיני, על האיום האירני ועל החזרת גלעד שליט

36 בחזרה לחיים

ראיון עם מנהלת מועדון 'שלהבת', אורית מאור, בתו של תת-אלוף (מיל') רן פקר, שמספרת איך המועדון שלה מחזיר לחיים את פגועי הראש ונפגעי הלם הקרב



36

40 בלי להסס מני גיא, חובש במג"ב, טיפס על המגדל בפאתי עזה, חטף שישה כדורים והציל ממוות את צוות ערוץ 2 שנפגע קשה מאש של פלסטינים

48 תחילת השנה פעילויות השנה החדשה של בתי הלוחם ובית קיי

50 מדור משפטי

52 זכויות ורווחה עידכונים שוטפים

54 ד"ר חרותי

מדורו של ד"ר רפי חרותי, מומחה לשיקום נכים, מוקדש לנכה הצעיר, המחפש את דרכו בחזרה לחיים



40

56 זכויות והטבות

עורך ראשי אבי צור

עיצוב גרפי logc

עריכה לשונית ד"ר אריה גור

חברי מערכת חיים בר, אילן בכר, מיכה שוורץ, אילן אגוזי, אורן אקרמן, אלון דהן

ניהול והפקה סמדר מוזריק

צלם מערכת אריאל בשור

מנכ"ל צור עופר

מו"ל 'צור-טק' עיתונות בע"מ

כתובת המערכת רח' גרשון 16,

תל-אביב, מיקוד 67017

טל': 03-5623570

מחלקת מודעות:

טל': 03-5623571/2

פקס: 03-5623573

E-mail: halochem@netvision.net.il

© כל הזכויות שמורות

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות והן מתפרסמות באחריות המפרסם בלבד. אין בפרסום המודעות משום המלצה של ארגון נכי צה"ל, או בדיקה שעשה ביחס למידע המפורסם ולא תחול על הארגון כל אחריות בקשר עם המודעות ופרסומן. כל הידיעות המופיעות במדורים פרסומיים ובצרופות, הן ידיעות יזומות ע"י החברות המפרסמות.

גיליון מס' 224
ספטמבר 2010, תשע"א



צילום השער: אריאל בשור



"אני לא חושב שהיחידות
המיוחדות עושות יותר, או
יותר הרואיות מהיחידות
הרגילות. הן עושות אחרת, זה
התפקיד שלהן". לוי

מייל'67 אנחנו צבא כובש

האלוף (מיל') עמירם לוי, נכה צה"ל, מי שפיקד על סיירת מטכ"ל ושימש כמשנה לראש המוסד, מדבר בראיון נדיר על 43 שנות כיבוש ומה זה עושה לצבא • מסביר למה לא צריך לרדוף אחרי אסד לחתימת הסכם שלום • מוריד את סף החרדה מהאיום האירני • חושב שגלעד שליט כבר היה צריך להיות בבית • ומבין את החיילת שפרסמה את תמונת הפלסטינים הכפותים בפייסבוק

מאת: אבי צור | צילומים: אריאל בשור

פיקוד הצפון. לאחר פרישתו מצה"ל שירת כמשנה לראש המוסד. שמו נקשר למבצעים ההרואיים ביותר בתולדות מדינת ישראל, כמו שחרור בני-הערובה במעלות, מלון 'סבוי', 'אביב נעורים' בביירות, וכיבוש החרמון הסורי ב-74. בלתי אפשרי לדובב אותו לספר על מעשי הגבורה בהם נטל חלק. להפך, בראיון ל'הלוחם' הוא טוען כי הגיבור האמיתי, מבחינתו, הוא דווקא אותו לוחם פשוט מגולני, או מהשיריון, ולא דווקא החיילים המיוחדות המיוחדות.

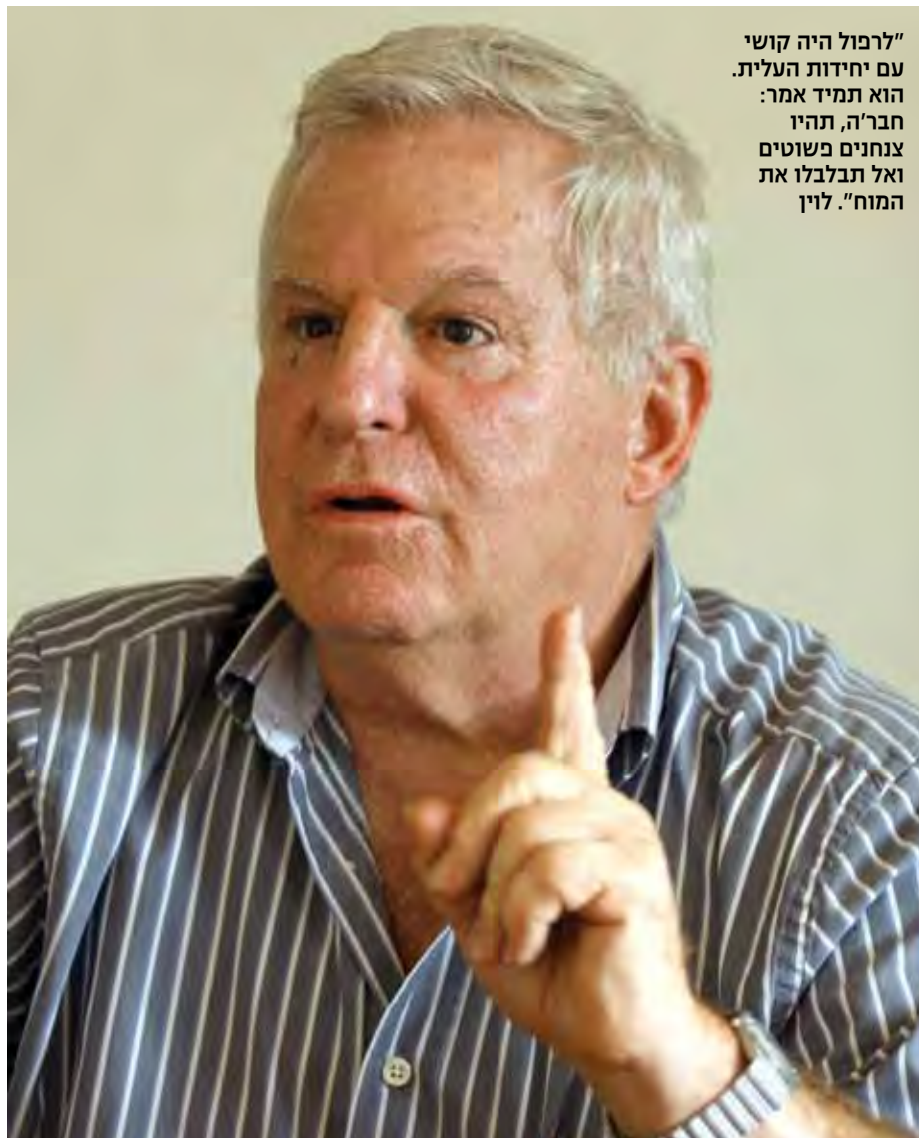
הייתי בטוח שהגיוס לסיירת מטכ"ל, לפחות בתקופתך, היה בשיטת חבר מביא חבר.

"שום דבר. לא ידעתי כלום על סיירת מטכ"ל, "

כשהאלוף (מיל') עמירם לוי הגיע לבקום בגיל 18, הוא לא ידע בכלל שקיימת סיירת מטכ"ל. כמו מרבית חבריו לתנועה הקיבוצית, ביקש להיגייב ליחידה קרבית. לוי, שגדל והתחנך בקיבוץ להבות הבשן שבעמק החולה, שוטט בין נציגי היחידות השונות, עד שנתקל בדני יתום. יתום סיפר לו על יחידה מעניינת, לוין השתכנע, והשאר רשום בתולדות ההיסטוריה הצבאית המפוארת של מדינת ישראל.

במהלך הקריירה שלו הספיק לוי לשרת בסיירת מטכ"ל, לפקד עליה, לעשות הסבה לשיריון ולטפס בסולם הדרגות עד לדרגת אלוף

"לרפול היה קושי עם יחידות העליות. הוא תמיד אמר: חב'ה, תהיו צנחנים פשוטים ואל תבלבלו את המוח". לוינ



האפוד עליך וצא לקרב. לכן אני לא מאלה שמ־תרשמים כל כך מזה שהיחידות האלה עושות את המשימות שלהן. עשינו משימות חשובות, אני לא מצטנע, מהן מסוכנות יותר, מהן מסוכנות פחות, אבל תשמע, האופי של הפעולות המיוחדות הוא קצר. אתה נלחם כמה שעות, או אתה מסתובב בביירות חצי לילה. תשווה את זה לחיילים שהיו בהתשה בתעלה וספגו הפגזות במשך חודשים. לא ברור לי מה יותר קשה. לכן אני מודה, אני לא מתרשם מזה. אני אומר את זה בכל הכנות".

השמועות מספרות שבמלחמת לבנון הראשונה, לאחר כיבוש הכפר סיל, עליו קיבלת צל"ש, קרא לך הרמטכ"ל רפול הצידה והתנצל על כך שחשב שאתה פחדן. זה נכון?

"כן. לרפול היה קושי עם יחידות העליות. הוא תמיד אמר: חב'ה, תהיו צנחנים פשוטים ואל תבלבלו את המוח. באביב 74, לאחר הפ־שרת השלגים, רפול החליט כי אם לא נכבוש את המוצב הסורי, הוא יישאר שלהם לנצח. שלחו אותנו לבצע את המשימה. אני פיקדתי על המבצע, חצי כוח של היחידה, חצי כוח של מה שהיה אז סיירת חרמון. היתה דממת אלחוט והיה קרב די קשה, כי הם ישבו בתוך העמדות ואנחנו באנו מלמטה, ודממת אלחוט זה דממת אלחוט, לא דיווחנו כלום. לאחר שהשתלטנו על המוצב, מיהרתי לדווח בקשר שגמרנו את הכיבוש והכל בסדר, ושיש לנו 17 פצועים, וביקשתי חילוץ מהיר לנפגעים. הייתי אחרי מאמץ פיזי מאד קשה והתנשפתי. בקשר זה נשמע מוזר, מתנשף ומדבר. אז רפול אמר לחב'ה: תשמעו, אני שומע בקשר שהוא מפחד, וזה היה בכלל אחרי שהמבצע נגמר".

"במלחמת לבנון הראשונה, ירדנו להתארגן בדמור ופתאום נחת לידנו מסוק. אמרו לי שזה הרמטכ"ל. ניגשתי והוא אומר לי, תאסוף את הקצינים. הוא שיבח את כולם ואחרי זה הוא לקח אותי הצידה ואמר: אני מודה שהייתי חזיר אליך כמה שנים. זה היה הביטוי שלו. אתה תקבל את חטיבה 188 מיד בתום המלחמה. הוא עמד במילה שלו".

במעבר חז, מה קורה לצבא שלנו? גנרלים חשודים בהדלפות ובזיזופים, דובר צה"ל נחקר במשטרה, אשת הרמטכ"ל נחקרת במשטרה. ככה בוחרים רמטכ"ל?

"אתה גורר אותי למשהו שאני לא רוצה להיכנס אליו. אני יכול רק לומר שעברו פה את כל הגבולות. עוד לא ברור לי בדיוק מה קרה, ומי הטוב ומי הרע, אבל עברו את כל הגבולות. להתמודד מותר, חלק מההצלחה זו אמביציה ותחרות, אבל צריך לשמור על גבולות ולצערנו פה לא שמרו על הגבולות".

יש לך הסבר איך זה קרה?

"לא יעזור מה נגיד ואיך נקרא לזה, אם שח־ררנו את השטחים או לא שחררנו. אנחנו מ־67' צבא כובש. אני לא נכנס לעניין הפוליטי, אם צריך לפנות מחר או מחרתיים. בתור אנשי צבא וגנרלים, מצפים מאיתנו שנהיה מקצוענים. מי

לות. הן עושות אחרת, זה התפקיד שלהן".
להסתובב בביירות עם פאה בלוזינית, זה לא בדיוק משהו שגרתי שכל חייל או מפקד עושה.

"עזוב את הפולקלור. זה פולקלור. היו לי שלוש תקופות בצבא. כולם זוכרים את סיירת מטכ"ל, אבל האמת שרוב הצבא לא הייתי בסיירת מטכ"ל. היה לי את סיירת מטכ"ל והפיקוד שלי עליה, והיה לי את גדוד 74 וח־טיבה 188 במלחמת שלום הגליל, והיה לי את פיקוד צפון במלחמה בחיזבאללה. ראיתי את הכל. היחידות המיוחדות, כולל חיל־האוויר, אלה החב'ה הכי טובים, שמקבלים את החי"ן נוד הכי טוב לפני שהם מתגייסים, אחר כך הם מקבלים את ההכשרה הכי טובה, ואחרי זה הם מקבלים את התנאים הכי טובים לביצוע המשימות שלהם. אם זה סיירת מטכ"ל, היא מקבלת זמן להתכונן לכל משימה, ואם זה חיל־האוויר, אז הוא לא יוצא למשימה אם המטוס לא מתאים, אם יש הגנת נ"מ חזקה על היעד, ואם הטייס לא אכל את היוגורט, או אגר מס־פיק שעות שינה. לחייל בגולני אין את הלוקוס הזה. אומרים לו: חביבי, יש משימה, תשים את

לא ביקשתי כלום. במקרה נתקלתי בדני יתום בבקרו"ם והוא שכנע אותי".
צריך גם מזל בחיים.

"כן, החיים זה מזל. זה שאני מדבר איתך פה זה מזל".

במהלך השירות פיקדת על היחידה והש־תפת כמעט בכל הפעולות ההרואיות שניכנסו לפנתיאון. ארבע פעמים נפצעת במהלך השירות. יש איזשהו רגע מכונן, או אירוע מיוחד שמלווה אותך עד היום? שאיתו אתה הולך לישון בלילה?

"היו פעולות מרתקות, היו גם פעולות מסוכנות, אבל מה שזעזע אותי, זה דווקא שמפקדים שלי נהרגו. עוזי יאירי שנהרג בפריצה למלון סבוני, זה היה בשבילי שוק גדול".

איזו תכונה צריך בשביל להיות מפקד סיירת מטכ"ל?

"אותן תכונות כמו מפקד בצנחנים. מפקד זה

זה לא משהו מעבר לתפיסת הגבול האנושי?

"לא. אני לא חושב שהיחידות המיוחדות עושות יותר, או יותר הרואיות מהיחידות הרגילות

”ביחידות המיוחדות מקבלים את התנאים הכי טובים לביצועים שלהם. סיירת מטכ”ל מקבלת זמן להתכונן לכל משימה. חיל-האוויר לא יוצא למשימה אם הטייס לא אכל את היוגורט שלו. לחייל בגולני אין את הלוקסוס הזה”

או אני צריך ככה וככה, ולדחות. הוא לא עשה את זה.”

נגעת קודם בנושא הכיבוש. השבוע פרסמה חיילת תמונה בפייסבוק, בטח ראית אותה, היא נראית משועשעת, ומאחוריה יושבים פלסטינים בגיל של אבא שלה, כפותים ועם עיניים מכוסות.

”כל הכבוד לה. מה אתם רוצים ממנה?”

תסכים איתי לקביעה ש-43 שנות כיבוש הפכו את החברה הישראלית לחברה אטומה, שחיילים שעושים את רוב שירותם הצבאי בשיטור, יוצאים שרוטים?

”עזוב, אתה מדקלם. אל תכניס לי מילים לפה.”

אני שואל.

”אני אומר לך שהכיבוש משחית והנה התור צאה. אני לא שמח בתמונות בפייסבוק. אבל התמונות מראות שהחיילת הזו לא מתעללת בהם, היא לא עושה להם שום דבר. מבחינתה, זו החוויה של השירות שלה. זו נערה בת 18 שמבית הספר נפלה לצבא כובש. זה מה שהיא יודעת על הצבא, אלה התמונות שהיא ראתה, והיא הצטלמה לפייסבוק. זה לא נעים, אבל זאת תמונת המראה שלנו. היא לא הציגה משהו שאנחנו לא עושים. החיילת הזאת, זה כל עולמה בשירות הצבאי. אלה החוויות שלה. אז היא הנציחה אותן בצילום. זאת המציאות שאליה היא התגייסה. אני הייתי שמח שהמציאות היתה שונה, אבל כל מה שאותה חיילת עשתה, זה להציג לנו את המראה בפנים. אין לי שום טענה אליה, שום טענה.”

איך פותרים את הסכסוך הזה? בשבוע הבא

נהיג הכי טוב וגם יש לו את כל ההכשרה, אז ברור. אבל אין. כשאני משווה את התכונות של גלנט פלוס ההכשרה שלו, פלוס החורים בהכשרה שלו, למועמדים אחרים, הוא נראה בעיני עדיף. לא רק בעיני, גם בעיני מי שהחליט. זה סביר לחלוטין. זה לא אומר שאני לא הייתי שמח שרמטכ”ל, לפני תחילת כהונתו כרמטכ”ל, היה מבלה שנתיים במטה הכללי, מה שגלנט לא עשה, והייתי מעדיף שהוא יפקד בפועל על עוצבות בסדר גודל גדול, כמו אוגדה, דביזיה, או גייס. אין לי שום בעיה שהוא מחילהים. גם לא היתה לי בעיה עם חלוץ שבא מחילה-האוויר.”

תסכים איתי שחלוץ הוביל את הצבא למלחמה כושלת בלבנון השנייה?

”המלחמה הייתה כושלת, והוא לא יכול לה-תחמק מזה, לא רק כי זה קרה במשמרת שלו, אלא כי זו היתה מלחמה יזומה. תראה, אם הסורים על הגדרות אתה יוצא עם מה שיש. אם אתה מחליט לתקוף, אפילו שזה פעולת תגובה, יש סעיף בהערכת המצב שנקרא: כוחותינו, בו אתה צריך לנתח את היכולות של הכוחות שלך. זה מורכב מהאימונים שלהם, מהרמה שלהם, מהמוראל שלהם, מלוח הזמנים של הגיוס, מהכל. זה סעיף כוחותינו. ואם אתה יודע שהכוחות שלך לא מוכנים, אז אתה צריך לשקלל את זה ולמשל לדחות את הפעולה, או לבחור דרך אחרת. חלוץ שילם מחיר מאד יקר גם על ליקויים מאד רציניים שקרו לפניו. מאוד מאוד רציניים. אבל שוב, הוא לא יכול להתחמק מאחריות בגלל שהוא יזם את המלחמה. הוא היה צריך לומר: ראיתי את כוחותי, הם לא מוכשרים, או צריך לתת להם עוד אימונים,

שקורא היסטוריה צבאית, ומי שמבין תהליכים שקורים לצבא כובש, מבין שלאורך זמן יש לזה השפעות קשות מאד עלינו, על הצבא, שמביאים להשחתה, להסתאבות ובסוף לתבוסה.”

”זה לא אומר שהצבא לא צריך לבצע את המשימות. זה גם לא אומר שצריך מחר לפנות את השטחים. צבא צריך בכל בוקר להזהיר את הדרג המדיני שמבחינה מקצועית זה עושה לנו בעיה. אי אפשר להתעלם מהעובדה שקיימת השפעה טבעית של השנים הארוכות שאנחנו כצבא לא מתעסקים עם איומים צבאיים אמיתיים, אלא רוב הזמן כצבא כיבוש. לא יעזור לנו כלום. הנה אנחנו מתחילים לראות את התוצאות.”

אתה מכיר את הרמטכ”ל שנבחר, האלוף יואב גלנט?

”מצויין.”

הוא בחירה ראויה?

”בהחלט. אני לא מכיר את התהליכים שהיו. במצב שנוצר נדמה לי ששר הביטחון לקח שלוש החלטות נכונות: היה צריך להפסיק את מחול השדים ולהחליט, אם יש מועמד ראוי, להביא אותו מבפנים, ואם מבפנים, אז גלנט הוא כנראה המועמד הכי מתאים.”

זו פעם ראשונה שמתמנה רמטכ”ל שמגיע מחילה-הים.

”אין לזה שום חשיבות או השפעה.”

גם לא אחרי הניסיון עם חלוץ? ואני לא מתכוון בגלל האיש, אלא בגלל הרקע שלו.

”בכלל לא. הרקורד לא קשור. בסוף אתה בוחר בין אפשרויות, אתה לא בוחר בין אוטוריטיות. אם היה רמטכ”ל מושלם, שהוא גם המ-



סיכונים, לא היה בו נסתר. אצל אסד היה אפשר לראות את הדפוס הזה באופן קבוע. וככל שהוא נהיה יותר חולה וזקן, המצב הזה החריף. זו בכל אופן דעתי".

זה לא צריך להיות היום אינטרס ישראל-לי ראשון במעלה להגיע להסכם עם סוריה, הסכם שינטרל את איום החיזבאללה בלבנון?
 "כל סכסוך שאתה פותר בהסכם הוא יותר טוב, רק שאין כיום עם מי לדבר. אני מת לה-סכם שלום אבל אני לא חושב שאנחנו צריכים לרוץ אחרי אסד. זה לא בוער בעצמותי ההסכם עם ישראל. אין לו ברמת-הגולן, חוץ מהשבת הכבוד, הרבה יתרונות. אסד לא רוצה את הד-רוזים של רמת הגולן, גם ככה הוא מיעוט. אתה מכניס את הדרוזים לסוריה הוא נהיה מיעוט יותר קטן. אין כמות מים משמעותית ברמת-הגולן לאגן דמשק. את הפיתרון לאגן דמשק הוא צריך למצוא בפרת ומהמקורות הטורקיים. אין תושבים סורים ברמת הגולן, ולכן אני לא חושב שזה בעדיפות המרכזית שלו. זה לא אומר שאם הוא יציע משהו רציני, לא צריך ללכת להסכם".

"חיזבאללה הוא יחידת החוד של הנושא האירני, ועם מי צריך לפתור את זה, זה עם האירנים, אם אפשר, וכנראה אי אפשר כרגע, ולכן צריך להפוך את הבעיה של החיזבאללה לבעיה נסבלת ולא מעבר".

אפרופו האירנים, התבשרנו השבוע שהכור שם מתחיל לפעול. היית משנה לראש המוסד. ישראל יכולה לחיות עם איום שכזה?

"הכור הזה אין לו שום השפעה, ממה שאני מבין, על היכולת שלהם בנושא גרעין צבאי. מצד שני היא ממשיכה לפעול לגרעין צבאי, ובוזא צריך לטפל, אבל צריך לטפל בזה מאד בשקט. לטפל בזה ביחד עם האמריקאים והקהילה העולמית. צריך לעשות הכל כדי למנוע תקי-פה ישראלית באירן. זו תהיה טעות אסטרטגית ממדרגה ראשונה, וגם טעות צבאית. אתה לא יוזם התקפה על מדינה שאתה לא יכול לה-כריע אותה. ואנחנו לא יכולים להכריע את אירן צבאית. יכולים לפגוע בה, יכולים להע-ניש אותה, יכולים לעשות לה את החיים קשים, אבל לפתוח סכסוך לעוד מאה שנה עם מדינה, שלפי דעתי לא רואה את ישראל בכלל כאויב, זו תהיה טעות גדולה".

ב-28 באוגוסט ציינו בני משפחת שליט יום הולדת 24 לגלעד. מאד עצוב שם באוהל ב-ירושלים. מדינת ישראל עשתה הכל כדי לש-חרר אותו?

"אני לא יודע מה זו הסיסימה - עושים הכל. אלה סיסמאות ריקות. צריך לשאול שתי שא-לות: האם עושים נכון והאם עושים מספיק. אין מושג כזה הכל. זה לא קיים. התשובה לשתי השאלות היא שאני לא יודע. העובדה היא שהוא לא פה. זה לא נכון שאין מחיר, או לשחרר אותו בכל מחיר. יש מחיר לכל דבר. בין היתר אנח-נו נהיינו מפונקים והציבור שלנו נהיה מפונק. לדוגמה, יש תחושה אצל מקבלי החלטות,

יוצאים לסבב שיחות עם הפלסטינים. מצד אחד ידברו איתם ומהצד השני עומדים להפ-שיר את הבנייה בשטחים.

"ישראל נמצאת במצב מאד מורכב פנימית. אני אומר שני תהומות, שני שסעים. בין אלה שמאמינים במדינת ישראל היהודית, לבין אלה שמאמינים בארץ ישראל היהודית. התהום הש-נייה היא בין אלה שמאמינים ששלטון חוק הוא אבן היסוד של מדינה דמוקרטית, לבין אלה שמאמינים שאלוהים, רבנים ומטיפים מוסל-מים, הם מעל לחוק. עד שלא נצליח להכריע בין שני השסעים הללו, לא יהיה כאן פיתרון. אני מאמין במדינת ישראל ליהודים, ולא ארץ ישראל ליהודים".

מה ההבדל?

"ההבדל הוא שמדינת ישראל ליהודים היא מדינה עם רוב יהודי מוצק והיא לא מספחת שטח שחיים בו ערבים שהוא לא הכרחי למדינת היהודים. המחלוקת השנייה היא מי שמאמין שבדמוקרטיה - אם אין שמירה על החוק אין אזרחות. גם לערבים, גם ליהודים, לכולם. הנא-מנות או האזרחות נקבעת בשמירה על החוק. אני לא נכנס לראש, לא של יהודי ולא של ערבי, האם הוא שר את התקווה או לא שר את הת-קווה, האם הוא שמח ביום העצמאות או חוגג את הנאכבה. זה בינו לבינו. אם הוא שומר חוק, הוא יכול להיות אזרח ישראלי. אם הוא לא שומר חוק, הוא לא יכול להיות אזרח ישראלי, נקודה".

אם אני מתרגם נכון את מה שאתה אומר, אנחנו מדברים על גבולות 67'?

"לא דווקא. אנחנו מדברים על פיתרון של שתי מדינות עם רוב יהודי מוצק, שבתוך זה יש משחק של חילופי שטחים, של נתחים לכאן ולכאן, אני כבר לא נכנס לפרטים".

אתה מאמין שאפשר לפתור את הסכסוך הזה?

"כן. הוא ייפתר, כי הכוחות האנרציים הם יותר חזקים. השאלה כמה נסבול בדרך".

מה עושים עם החמאס בעזה?

"זה אפיוזדה".

לשבת גם איתם ולסגור דיל?

"אני לא פוסל את זה, אבל לא בטוח שאפ-שר לסגור איתם דיל. אפשר לבודד אותם ושהם ירוצו אחרינו. זה סיפור ארוך, זה לא נושא הדין".

בראיון שקיימתי עם האלוף (מיל') אורי שגיא, הוא האשים את הדרג המדיני בהכ-שלת חתימת הסכם שלום עם הסורים עוד בתקופת אסד האב. הוא טען כי הכל כבר היה סגור, כולל בעיית מקורות המים. יכול להיות שעם הנהגה קצת יותר מפוכחת ואמיצה היינו מנגבים היום חומוס בדמשק, וכל בעיית החיזבאללה לא היתה קיימת?

"אני לא יודע מה היה אילו. תחושתי היא שאי אפשר היה להגיע להסכם עם אסד האב. לא היה שום סיכוי. הייתי אז כבר מחוץ לצבא, כך שאין לי את כל תמונת המודיעין, אבל גם

"מי שקורא היסטוריה צבאית, ומי שמבין תהליכים שקורים לצבא כובש, מבין שלאורך זמן יש לזה השפעות קשות חמד עלינו, על הצבא, שמביאים להשחתה, להסתאבות ובסוף לתבוסה"

אם היו מראים לי תמונות מודיעין, אני מעריך שלא הייתי משתכנע. אני חושב שאסד האב לא היה מסוגל לעשות הסכם, ואני לא חושב שזה תלוי כמה שיברים הוא היה מהכינרת, אם הוא היה יכול להשתכשך בה, או לא להשתכשך בה. אני חושב שגם אם היו נותנים לו את הצד המ-ערבי של הכינרת הוא לא היה הולך להסכם. אסד, כשהגיע לתקופה שבה בשלו התנאים מב-חינתנו להסכמים, היה איש חולה, זקן, ומאד מאד חשדן. הוא היה תמיד חשדן. צריך לזכור שהוא את השלטון שלו בנה בהפיכה. השלטון שלו בנוי על מיעוט עלוואי וכו'. מעקב מדוקדק אחרי הפעולות של אסד לאורך תקופות ארו-כות, מראות שהיה לו דפוס שיקול קבוע. אסד, כשהוא היה משווה בין חלופות, הוא היה מש-ווה כל חלופה למצב הקיים, ותמיד היה בוחר במצב הקיים, כי הוא נראה לו יותר פשוט, כי הוא הכיר אותו, כי הוא לא תבע ממנו לקחת



יזו נערה שמבית הספר נפלה לצבא כובש. זה מה שהיא יודעת על הצבא, והיא הצטלמה לפייסבוק. זה לא נעים, אבל זאת תמונת המראה שלנו. היא לא הציגה משהו שאנחנו לא עושים"

אחד ההרוגים היה הבן של נסראללה. הודעת לחיילים בשטח שלמרות השטח הקשה, לשים אותו על אלונקה ולהביא אותו במהירות האפ־ שרית לישראל. זה מה שנעשה ותוך שבועיים העסקה להחזרת חלקי גופתו של איליה היתה גמורה. עכשיו אני אשאל אותך שאלה הפוכה: הכוח היה מחפש את הבן של נסראללה, ותוך כדי זה נתקל, והיו נהרגים שני חיילים שלנו, או סוחבים אותו על האלונקה ותוך כדי זה עולים על מטען, וכל האלונקאים, ארבעה חיילים שלנו היו נהרגים. מה היו אומרים לאלוף הפיקוד? מה היו אומרים לאגוז? אתה מבין? זאת השא־ לה. צריך לשאול את זה במבחן שזה לא הצליח. כשזה הצליח, זה קל הדבר הזה. ואני לקחתי אז את ההחלטה ביחד עם צ'קו. לא הלכנו לא לשביעיה, לא לקבינט, אפילו לא לרמטכ"ל ולא לשר הביטחון. זה בדיוק מה שמפקדים ומ־ נהיגים צריכים לקבל על עצמם ברגעים מכרי־ עים. למה? כי העקרונות מכתובים. יש לנו שבוי, או גווייה אצל הצד השני? יש לנו סיכוי לגרום לכך שיחזירו אותה ויביאו אותה לקבר ישראל? צריך לקחת את הסיכון. ואם קורית תקלה, צריך לעמוד מאחוריה. זאת הבעיה. אתה מבין? לכן אני נותן לך דוגמאות של החלטות קשות בצורה בלתי רגילה. מנהיגים צריכים לקחת החלטות. מפקדים צריכים לקחת החלטות. אם אין דילמה, אין בעיה. אם יש דילמה, אז אתה צריך לדבוק בעקרונות."

ברשותך, אני רוצה לדבר על אסון צאלים ב', בו שימשת כפרויקטור של התרגיל. עברו כבר מספיק שנים. לא הגיע זמן שנדע מה באמת קרה שם?

"לא. אין תועלת היום לעסוק בזה. אני חי עם האמת שלי טוב ובשלו. אני חי בשלום עם ההורים, שהם בעצם הנפגעים פה. זהו, מעבר לזה כל מילה מיותרת."

אתה יכול לאשר לפחות שהתרגיל הזה נועד לתרגל חיסול של סדאם חוסיין?
"לא, אני לא יכול לאשר כלום."

יש סיכוי שנראה אותך בפוליטיקה יום אחד?
"אומרים: NEVER SAY NEVER. לא יודע."

אתה לא שולל את זה.
"אני לא רואה את עצמי בפוליטיקה, למרות שאני אזרח מודאג מאד, ושקלתי את זה, ויש אלי הרבה פניות מגופים פורמליים, מפלגתיים וגופים לא פורמליים, ואנשים מודאגים. זה מחמיא לי."

"אני מבין שהראיון הזה יתפרסם לקראת ראש השנה. אני מבקש לנצל את הבמה שנתת לי ולברך את ציבור נכי צה"ל ואת בני משפחותיהם בברכת שנה טובה. אני חושב שעם ישראל חייב להם הרבה. נכי צה"ל מתמודדים עם הנ־ כות כל החיים, ולכן מגיע להם יישר כוח, ומגיע להם שהמדינה תתייחס אליהם כמו שצריך, גם חומרית, אבל יותר מחומרית, מבחינה מורא־ לית."

שהם לא יכולים לחזור על פעולה כמו שקרתה עם נחשון וקסמן ז"ל. כי הציבור מצפה מהם להצלחה של 100%, ואם יעשו פעולה והיא חס וחלילה תיכשל, וגלעד שליט ייהרג, ונניח עוד שלושה ייהרגו, זה ייחשב לכישלון מחפיר. דבר שהוא לא בטוח, כי זה עומד מול העיקרון לנ־ סות. אז אני לא אומר שצריך לעשות פעולה אם הסיכויים שלה לא סבירים, חס וחלילה. אבל אני אומר שהדברים הם לא שחור או לבן."

"אתה שואל האם המשאים ומתנים נעשו נכון? אני לא יודע. אני לא יודע אם דקל פעל נכון או לא, או חגי הדס פועל נכון או לא. אני מניח ששניהם פעלו הכי נכון במסגרת האילו־ צים שהיו בפנים. אני יודע שלא השיגו את המטרה. במצבים כאלה צריך כנראה לשנות כיוון. לי מפריע שהדבר היחידי שדנים בו זה המחיר. האם גלעד שליט שווה אלף מחבלים עם כך וכך דם על הידיים. היו לנו הזדמנויות שאני חושב שהוחמצו, כמו 'עופרת יצוקה' וכמו אחרות. ישנו ספר של מנדלה, מאד מעניין, שבו הוא אומר שבמשאים ומתנים, להגיע לפשרות על האינטרסים זה החלק הקל. הדבר שצריך לעבור אותו זה להגיע להתפייסות. לדוגמה, אם הייתי מגיע להתפייסות, אני מוכן להחזיר 4,000 מחבלים. ב'עופרת יצוקה' סברתי שאסור לסיים את המבצע בלי גלעד שליט פה. העיקרון שלי אומר: מלחמה נגמרת, יש החלפת שבויים. אנחנו נחזיר את כל מה שיש לנו, אתם תחזירו את כל מה שיש לכם. אז נכון שיש להם אחד. טוב שלא נשבו לנו עוד. ונניח שלנו יש אלף, אלפיים, הייתי מחזיר את כולם. והיו שואלים אותי: רגע, זה לא מחיר גבוה מדי? אני אומר: לא. כי הוא קיבל את השבויים שלו ביחד עם מלחמה ו־30 טון פצצות, ועזה נחרבה, היה לנו את כל ה'קייס' להסביר את זה לעצמנו, לחברה שלנו. להגיד: אני בכלל לא עוסק במסחרה, אני עוסק בכללים, בעקרונות. מלחמה נגמרת, מח־ ליפים שבויים, כמה שיש לכל צד, נקודה. ואחר כך החמאס היה שוקל האם בפעם הבאה, בש־ ביל להחזיר שבוי ולקבל אלף, שווה לחרב את עזה. לא יודע מאיזה שיקולים לא פעלו ככה. אני לא מעורב, אני לא יודע להגיד בדיוק. צריך לפתור את הבעיה הזאת ואני מניח שאפשר לפ־ תור אותה. אני טוען שארבע שנים זה יותר מדי. כשיש דילמה, מנהיג, או מפקד בכיר, צריך לד־ בוק בעקרונות ולהחליט."

היתה איזושהי החלטה שקיבלת כמפקד במהלך שירותך הצבאי, החלטה הרת גורל שקיבלת אותה לאחר שדבקת בעקרונות?

"היו החלטות, בוודאי שהיו. אתן לך דוג־ מה אחת. כשהייתי אלוף פיקוד הצפון קרה לנו את אסון השייטת באנסרייה. המבצע נגמר כמו שהוא נגמר ונשארו חלקי גופה של איתמר איליה ז"ל אצל החיובאללה. התחיל משא ומתן להחזרתה בראשות יעקב פרי. שבועיים אחרי זה, כוח של 'אגוז' ישב במארב עמוק בתוך השטח בהרי השוף. באותה תקופה הכוחות היו יושבים במארבים מספר ימים. הכוח נתקל

ודיווח שהוא פגע בשניים או שלושה מחבלים. בדרך כלל לא היינו מסתערים בשטחים הסב־ כים אחרי ירי. להפך, היינו מחכים לראות מה יקרה, אולי יבואו לחלץ אותם, אז אפשר יהיה לפגוע בעוד מחבלים."

"התקשר אלי הקמ"ן של האוגדה, קמיסה, ואמר לי: שמע, עצבנות לא נורמלית בצד השני, כנראה שהבן של נסראללה היה שם. לא ברור אם הוא רק היה בכוח, או שגם נפגע. התלב־ טתי עם מפקד אגוז, צ'קו תמיר, מה לעשות. אמרתי: 'לצאת מהעמדות בתוך השטח הסבוך ולחפש את הגופות, או את המחבלים שנשא־ רו פצועים, ואם יש שם באמת אחד כזה שהוא נראה כמו הבן של נסראללה, או אולי אפילו יש לו תעודה, אין ברירה, צריך לקחת אותו. והחבר'ה יצאו מהעמדות, זחלו וחפשו, וזה היה שטח נוראי מבחינת סבך, וחשוד במטענים, ואי אפשר לפנות משם עם מסוקים, בגלל הסלעים והעצים."

"אחרי פרק זמן קצר קיבלתי דיווח שבאמת